

AI och Arbetsmarknaden: Hot, Möjligheter och Vägen Framåt

AI förändrar inte bara tekniken vi använder – den förändrar själva grunden för hur vi arbetar, lär och utvecklas. Från smartphones, intelligenta klockor och smartringar till sjukvård och industri, våra finansiella system, lagar och förordningar - allt påverkas! Denna artikel fokuserar på AI:s inverkan på arbetsmarknaden, vilka yrken som påverkas, vilka möjligheter som uppstår och hur vi bäst kan förbereda oss för framtiden.

Introduktion

Under de kommande veckorna kommer vi – **Michael B. Egzon Sopaj** och **Jimmy Andersson** – att publicera en artikel varje **tisdag** där vi utforskar framtiden ur både ett **teknologiskt, filosofiskt och samhällsligt perspektiv**.

Vi vill inte bara rapportera om förändringar, utan även **nyansera och analysera** de möjligheter och utmaningar som väntar oss. Från **AI och innovation** till **människans roll i en exponentiell värld** – vi bjuder in dig att reflektera, diskutera och blicka framåt tillsammans med oss.

Denna vecka nyanserar vi:

AI förändrar inte bara tekniken vi använder – den förändrar själva grunden för hur vi arbetar, lär och utvecklas. Denna artikel utforskar vi ...

- **Vilka yrken som påverkas**
- **Vilka möjligheter som uppstår eller kan uppstå.**
- **Hur kan vi bäst förbereda oss inför framtiden**

Så häng med oss varje vecka – vi lovar insikter, reflektion och en resa in i framtidens möjligheter!

Författare: © 2025 Michael Bohman. Får delas fritt med angiven källa.

LinkedIn: <https://linkedin.com/in/mibotech>

GitHub: <https://mibotechcoder.github.io/tech-and-future-reflections/>

Artikel utgiven: Juni 2025

Sida 1 av 5

Vad har gemensamt med många av de tekniksprång som mänskligheten tidigare gjort så handlar det om att avlasta de uppgifter som är betungande för mänsklighetens vardag och främst handlar AI om administrativa uppgifter där man måste analysera stora datamängder som tex hitta avvikelser i deklarationer för att hitta en rättvisepatos och balans. AI är redan här och kommer med framtiden bli mer och mer exponentiellt integrerade i vårt samhälle.

AI är redan en integrerad del av vårt samhälle och dess inflytande förväntas öka exponentiellt. Enligt en rapport från McKinsey Sverige har generativ AI potential att bidra med upp till 309 miljarder kronor till Sveriges BNP fram till 2045.

- **Marknadsföring och försäljning:** Generativ AI beräknas kunna bidra med 52–83 miljarder kronor till dessa sektorer fram till 2045, vilket motsvarar en betydande ekonomisk tillväxt.
- **Mjukvaruutveckling:** Potentialen här uppskattas till 40–83 miljarder kronor under samma period, vilket understryker AI:s roll i teknologisk innovation.
- **Kundverksamhet:** AI kan bidra med 23–32 miljarder kronor, vilket indikerar en stor möjlighet för effektivisering inom kundtjänst och support
- 300 miljoner heltidsarbeten i USA och Europa kan komma att automatiseras.
- Globalt kan AI komma att öka BNP med sju procent.

Källa

Fördelar

AI har potential att dramatiskt förbättra effektiviteten i samhällets centrala funktioner. Genom att automatisera repetitiva och datatunga uppgifter kan både företag och offentliga aktörer frigöra tid och resurser till mer värdeskapande arbete. Exempelvis, som nämndes inledningsvis, så använder skatteverket redan AI för att analysera deklarationer och identifiera avvikelser, ett arbete som tidigare krävde mycket manuell granskning. Det ökar inte bara effektiviteten, utan även rättssäkerheten. AI ger också möjlighet till bättre resursfördelning inom vården, där algoritmer kan hjälpa till med diagnostik och prioriteringar. Inom utbildning kan AI bidra med individualiserat lärande, där varje elev får ett anpassat stöd baserat på sina styrkor och svagheter. I en rättvis utopisk värld kan vi också frigöra vår tid kollektivt och få mer tid för oss själva om vi så vill resa, uppleva, filosofera, fortbilda mm

Nackdelar (orosmoment)

Trots de många fördelarna så finns det också tydliga risker och nackdelar med AI:s ökande närvaro i samhället. En av de största farhågorna är att teknologin kan leda till massarbetslöshet eller förskjutning av arbetskraft. Yrken som är rutinbaserade, som kundtjänst, administration och transport, löper särskilt hög risk att automatiseras. Även om nya yrken kan skapas så är det inte självklart att de kommer i samma takt eller passar alla dom som kommer förlorar sina jobb.

En annan utmaning är **den växande kompetensklyftan** – de som snabbt anpassar sig till AI-tekniken får ett övertag, medan andra riskerar att hamna efter. Enligt en undersökning från [Omställningsfonden](#) är **18 % av unga svenskar oroliga** för att deras kompetens snart blir irrelevant och inte lika attraktiva på arbetsmarknaden om 5 år. Dessutom visar en [rapport från Uppsala universitet](#) att **AI sannolikt inte kommer att leda till minskade löner eller fallande sysselsättning**, men kan öka löneskillnaderna mellan olika yrken. Det finns det etiska och demokratiska risker, till exempel när AI används i beslutsfattande utan tillräcklig insyn, eller där algoritmer kan förstärka befintliga fördomar och ojämlikheter, vem äger rätten? Ska AI endast vara förbehållen

en viss grupp få välbeställda människor eller ska det vara en mänsklig rättighet, och till vem tränar man språkmodellerna?

Ytterligare en aspekt är vår ökade beroendeställning till teknik. När viktiga beslut delegeras till algoritmer riskerar vi att tappa mänsklig kontroll och ansvar. AI-system är dessutom känsliga för manipulation, och dålig datakvalitet kan få stora konsekvenser – särskilt i samhällskritiska system.

Yrken med hög risk för automatisering

Vissa yrken löper större risk att automatiseras på grund av AI:s framsteg. Enligt en rapport från [SO-rummet](#) är sannolikheten stor att yrken som ..

- Grafiker
- Kundtjänstmedarbetare
- Spelutvecklare
- Juristassistenter
- Redovisningsekonomer
- Medicinska sekreterare

Yrken med osäker framtid

- Journalister
- Skribenter
- Ekonomer
- Revisorer
- Lärare
- Forskare
- Läkare

... står inför en osäker framtid. Generativ AI kan producera texter och utföra ekonomiska analyser.

Yrken med stark framtid

- Yrken inom AI-utveckling (ex. utvecklare, etik, marknadsförare, förändringsagenter, promptning)
- Maskininlärning
- Mjukvaruutvecklare
- Cybersäkerhetsrelaterade tjänster
- Vård
- Kreativa områden (intuition, idégenerering, känsla, kreativitet, pedagogik och estetik. Ex designer, producent, författare, utveckla koncept mm)

... förväntas ha en stark framtid. Behovet av att skapa, träna och underhålla AI-system är stort, och mänsklig kontakt samt etiska överväganden inom vården är oersättliga.

Möjligheter

Vi har redan nosat på detta i början av artikeln att AI öppnar upp för en helt ny våg av innovationer där helt nya typer av tjänster, verktyg och samhällsfunktioner kan utvecklas. En av de största möjligheterna ligger i att skraddarsy lösningar, både för individer som organisationer och på ett sätt som tidigare inte var praktiskt möjligt. Med hjälp av maskininlärning och prediktiv analys kan AI till exempel skapa personligt anpassade utbildningsplattformar, hälsoprogram, juridisk rådgivning eller ekonomiska planeringsverktyg.

Inom hälsosektorn kan vi se framväxten av AI-baserade stödverktyg som övervakar kroniska sjukdomar i realtid, förutser medicinska risker eller anpassar behandling utifrån genetiska data. I energisektorn kan AI användas för att optimera elnät, minska förluster och förutsäga konsumtionsmönster, vilket gör övergången till grön energi mer effektiv och pålitlig.

Vi kommer också att se nya digitala tjänster inom områden som personlig produktivitet, mikrolärande, kreativt skapande och beslutsstöd. Tänk att AI-tjänster som fungerar som personliga rådgivare och inte bara för arbete, utan även för privatliv, hälsa, välbefinnande och livsval. Kombinationen av stora språkmodeller och sensordata (från t.ex. mobil, klocka, hem eller bil) kan skapa ekosystem där AI förstår våra behov innan vi själva gör det, något som möjliggör proaktiv service snarare än reaktiv.

AI kan även revolutionera offentlig sektor genom automatisering av administrativa beslut, tillgång till bättre och snabbare samhällsservice samt ökad transparens i myndighetsutövning. Genom smarta tjänster kan medborgare få snabbare svar, mer rättvisa bedömningar och bättre tillgång till resurser.

Kort sagt: AI möjliggör ett paradigmskifte – från generella lösningar till finmaskig personalisering, från reaktion till prediktion, och från ineffektivitet till intelligent optimering. **Den verkliga utmaningen blir att skapa system som gynnar många, inte bara några få.**

Framtiden

Vi lever idag i en värld där vi oundvikligt kommer att möta en AI som tar över mer och mer i vår dagliga infrastruktur, det är oundvikligt och på vissa områden kommer det gå långsammare och på andra med

exponentiell hastighet. Och för att möta den framtid där AI, (robotik och humanoider har vi inte nämnt tidigare) kommer bli en integrerad del i både arbetsliv och vardag så krävs framför allt **kunskap, anpassningsförmåga och etisk medvetenhet**. Det börjar med utbildning, inte bara i teknik och programmering, utan också i kritiskt tänkande, etik och förståelse för hur dessa teknologier påverkar samhället. **Livslångt lärande blir nyckeln**, vi behöver bygga en kultur där människor kontinuerligt utvecklar sina färdigheter i takt med att tekniken förändras.

Samtidigt behöver vi öva upp vår **förmåga att samarbeta med teknik**, inte konkurrera mot den. Det innebär att lära sig hur AI kan användas som ett verktyg snarare än att frukta det som en ersättare. I praktiken handlar det om att förstå hur algoritmer fungerar, hur man kan använda AI-assistenter i sitt dagliga arbete (eller hur robotar och humanoider) som komplement till mänskliga insatser inom bla. vård, service eller industri.

På samhällsnivå behövs investeringar i inkluderande omställningsprogram, där ingen lämnas bakom. Det handlar också om att stärka medborgares inflytande över hur tekniken används så att vi tillsammans formar en framtid där teknologin förstärker våra mänskliga värden, snarare än ersätter dem, och det är den stora mänskliga utmaningen

Slutsats

AI kommer mer och mer att förändrar arbetsmarknaden i grunden och det vet vi nu. Vissa yrken kommer att försvinna, nya kommer att uppstå, andra kommer ändra karaktär och många kommer att förändras i gränslandet mellan människa och maskin. **Men det vi aldrig får glömma är varför vi arbetar**. Det handlar inte bara om produktion och effektivitet, det handlar om **mening, utveckling, tillhörighet!**

I takt med att algoritmer tar över uppgifter som tidigare krävde en mänsklig hand så måste vi nu ställa oss frågan **-vad gör oss unika?** Svaret ligger inte i konkurrens med maskinen, utan i det som inte kan kodas, **empati, moral, kreativitet och vår förmåga att skapa sammanhang**.

Att förbereda sig för framtidens arbetsmarknad handlar därför inte enbart bara om att lära sig ny teknik, utan om att växa som människor. Det handlar om att forma ett samhälle där teknologin får tjäna det mänskliga syftet, inte tvärtom.

AI kommer att förändra arbetet men det är vi som avgör vilket värde arbete ska ha i framtiden! Och det är i den balansen mellan teknik och mänsklighet som vi hittar nyckeln till en rättvis och meningsfull arbetsmarknad för nästa generation.

#AlochArbetsmarknaden #FramtidensArbete #Teknologisk